

Delårsrapport 2023

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utveckling av verksamheten	4
Uppföljning av arbetet med prioriteringar	7
Likvärdig förskola.....	7
Stärka kompetensförsörjningen.....	7
Stärka ledning och styrning.....	8
Stärka förutsättningarna för barns rätt till stöd, språkutveckling och värdegrundsarbetet.....	9
Vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet.....	11
Digitalisering som utvecklingsverktyg.....	11
Fler barn i förskola.....	12
Uppföljning och bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålen	13
Målområde - Utbildning och arbete	13
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år	13
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	15
Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.....	15
Målområde - Trygghet och delaktighet.....	16
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer	16
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket.....	18
Målområde - En god organisation	20
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar.....	20
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning.....	21
Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen	23
Ekonomisk utveckling under året	25
Budgetavvikelse	25
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget.....	25
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram.....	28
Resultaträkning	29

Bilagor

Bilaga 1: Kompletterande underlag för uppföljning av kommunfullmäktigemål DR 2023

Sammanfattning

En förskola med hög och likvärdig kvalitet och arbetet med förskola för fler barn är de två prioriterade huvudområden som förskolenämnden fastställt i Nämndsbudget 2023. Kvaliteten i förskolan avgörs i mötet mellan barn och pedagog. En förskola med hög och likvärdig kvalitet är särskilt betydelsefullt där behovet av kompensatoriska insatser och stöd för barnens utveckling och lärande är stort. Nämndens kvalitetsuppföljningar sedan flera år visar att förutsättningarna för att kunna möta varje barns behov av stöd i sin utveckling och sitt lärande varierar mellan stadens förskolor. Tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens och en fördelning av kompetensen mellan förskolor som främjar likvärdighet kvarstår som en omfattande utmaning.

Arbetet under perioden är en fortsättning på förskolenämndens långsiktiga strävan att stärka förutsättningarna för ökad likvärdighet för barnen i Malmö. Det handlar om att nämnden som huvudman för utbildningen utvecklar förutsättningarna för professionen att arbeta i enlighet med målen i skollagen och läroplanen. Riktade insatser utifrån samlade prioriteringar är ett strategiskt vägval i arbetet med utvecklingsprocesserna. Här ingår fortsatt utvecklingsarbete för att stärka både kompetensförsörjning och förutsättningarna för rektor och det nära ledningsstödet på förskolorna. För att skärpa precisionen i insatser och tydliggöra ansvarstagandet i det övergripande utvecklingsarbetet utvecklas strukturerna för den övergripande uppföljningen och planeringen av verksamheten. Vidare pågår utvecklingsarbete kopplat till alla barns rätt till stöd, språkutveckling och värdegrundsarbetet. Arbetet med en samlad organisering av stödfunktioner för specialpedagogiska insatser, bemanning samt administrativt stöd är på plats. Riktade insatser till vissa förskolor genom kompetenssteam pågår och kompetenshöjande insatser kring medarbetarnas språkutveckling prioriteras under året.

Utvecklingen av en förskola med hög och likvärdig kvalitet ligger också till grund för nämndens arbete för att bidra till kommunfullmäktigemålen. En första bedömning är att arbetet i huvudsak följt planeringen. Den nationella brist på formell kompetens som råder och den ekonomiska utvecklingen i samhället är osäkerhetsfaktorer som i hög grad påverkar nämndens fortsatta arbete.

Nya krav i skollagen från 1 juli 2023 gör det obligatoriskt för kommuner att arbeta uppsökande gentemot barn i 3-5-årsåldern som inte går i förskola. Nämnden ska även gå ut med särskilda platserbjudanden i avgiftsfri allmän förskola till nyanlända barn i 3-5-årsåldern utan att vårdnadshavarna först har ansökt. Som nämnden framförde i den senaste budgetskrivelsen kommer de ökade lagkraven utan ytterligare statlig finansiering och kommunerna förväntas därmed finansiera ambitionsökningen inom egna ramar. Under perioden har ett omfattande arbete genomförts för att möta de nya lagkraven genom översyn av regler och rutiner samt framtagande av arbetsprocesser och informationsmaterial. Fortsatt utveckling av den samverkan med civilsamhället som nämnden sedan tidigare har upparbetat, samt dialog med andra yrkesverksamma som har kontakt med målgruppen har även varit en viktig del. Särskilda platserbjudanden till nyanlända barn i 3-5-årsåldern skickades ut i början av juni.

Barns uppväxtvillkor i en segregerad stad med ojämlika levnadsförhållanden kräver fördjupad samverkan kring tidiga och förebyggande insatser. Fördjupad samverkan med andra nämnder, myndigheter och civilsamhälle är avgörande för att öka skyddsfaktorerna i barns och ungas livsmiljöer. Det fortsatta arbetet är beroende av ett stärkt fokus på de yngre barnen.

Under året avvecklas platser i fristående verksamhet. Eftersom kommunen till skillnad från fristående huvudmän har ett lagstadgat ansvar att anordna utbildning behöver förskolenämnden ha beredskap för att erbjuda ersättningsplats. Detta medför direkta påfrestningar både för kommunens förskolor och för arbetet med placering.

Förskolenämndens resultat för perioden innebär ett överskott på 8,1 mnkr. Bedömningen är att antal barn i nämndens målgrupp kommer att överstiga den befolkningsprognos som ligger till grund för nämndens budgettilldelning 2023. Det innebär högre kostnader än budgeterat. Intäkterna för barnomsorgsavgifter och det pågående arbetet med avgiftskontroller väntas innebära ett överskott mot budget med 19 mnkr. Pågående arbete kopplat till stödfunktioner för att skapa beredskap inför kommande år väntas ge ekonomiska effekter redan 2023. För helåret prognostiseras ett överskott på 14 mnkr jämfört med budget.

Utveckling av verksamheten

En förskola som kan svara upp mot de högt ställda kraven i skollagen och förskolans läroplan lägger grunden för barns möjligheter att lyckas i hela utbildningssystemet och bidrar till jämlika uppväxtvillkor. Förskolans kvalitet avgörs i det dagliga mötet mellan barn och profession. Tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens och en likvärdig fördelning av kompetensen mellan förskolor är dock avgörande för att kunna möta varje barns behov av stöd i sin utveckling och sitt lärande. Detta kvarstår som en omfattande utmaning i förskolenämndens verksamhet.

Det systematiska kvalitetsarbetet enligt skollagen och förskolans läroplan lägger grunden för utvecklingsarbetet. Rektor med helhetsansvar för arbetet på förskolorna och förskollärarna med ett utpekat undervisningsansvar leder det kontinuerliga utvecklingsarbetet tillsammans med medarbetare och kollegor i kommunens förskolor. På övergripande nivå ska huvudmannens ge förskolorna förutsättningar att erbjuda en utbildning av hög och likvärdig kvalitet. Med utgångspunkt i förskolenämndens grunduppdrag har nämnden beslutat om prioriterade områden för 2023 som fokuserar på att stärka förutsättningarna för det nationella uppdraget.

Samlade prioriteringar och riktade insatser

Kompetensförsörjningen och det nära ledarskapet på förskolorna lyfts fram som avgörande framgångsfaktorer både i nämndens tidigare uppföljningar och i aktuell forskning om förskola. Nämndens uppföljningar visar hur tillgång till förskollärare och utbildade barnskötare påverkar barns möjligheter till utveckling och lärande. Även samspelet inom arbetslaget är centralt. Tillgången till förskollärare med hög kompetens är särskilt betydelsefull där behovet av olika typer av kompensatoriska insatser och stöd för barnens utveckling och lärande är stort. Vidare lyfter tidigare erfarenheter genom det fleråriga utvecklingsprojektet kring förskollärares arbetsvillkor och organisering fram vikten av att kunna mötas inom professionen och gemensamt pröva nya arbetssätt tillsammans med barnen.

Innan sommaren presenterades rapporten *Lägesbedömning - förutsättningar och tema 2023*. Rapporten, som sätter förskoleverksamheten i Malmö i ett nationellt sammanhang, bekräftar till stora delar bilden av förskolenämndens kompetensutmaningar. Tillgången till förskollärare i Malmö stads förskolor är låg i förhållande till såväl andra storstäder som riket som helhet. Dessutom leder variationerna när det gäller den formella kompetensen mellan förskolor i olika delar av staden till sämre förutsättningar för likvärdighet. Periodens arbete för att stärka kompetensförsörjningen inom nämndens verksamhet framgår närmare under avsnitten om nämndens prioriteringar och om bidraget till kommunfullmäktigemålen. I vårens rapport framgår vidare att de organisatoriska förutsättningarna för rektorerna och det nära ledningsstödet har förändrats de senaste åren, vilket ställer krav på huvudmannens fortsatta planering när det gäller såväl det systematiska kvalitetsarbetet som det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Riktade insatser med utgångspunkt i samlade prioriteringar på huvudmannanivå har varit en central del av nämndens utvecklingsarbete under perioden. I grunden finns ett flerårigt förändringsarbete i syfte att pröva och utveckla insatser för att i större utsträckning rikta resurser och kompetens till förskolor där barnens behov är som störst. En väsentlig del av likvärdighetsarbetet handlar om att utveckla en stödorganisation och ett nära ledarskap som kan möta de olika behoven i verksamheten. Arbetet pågår med att utveckla arbetssätt och etablera nya samarbetsformer mellan stödfunktioner och i förhållande till verksamheten. Arbetet beskrivs närmare under nämndens prioriteringar och kommunfullmäktiges mål.

Förebyggande och tidiga insatser

Förskolenämndens arbete med kärnuppdraget - en likvärdig förskola med hög kvalitet - är i sig en förebyggande insats för alla barns utveckling och lärande. Den uppsökande verksamheten är också en central del av nämndens bidrag till stadens arbete med förebyggande och tidiga insatser. Detta arbete är särskilt viktigt för barn som växer upp i familjer med olika behov av stöd, samt utrikesfödda och nyanlända barn. Barn i dessa grupper deltar i lägre grad i förskoleverksamhet samtidigt som det är för just dessa barn som förskolan kan ha störst kompensatorisk betydelse. Det nya skollagsstyrda uppdraget kring förskola för fler barn är en viktig del i arbetet. Samverkan med andra nämnder, myndigheter och civilsamhälle är en avgörande förutsättning för förebyggande och tidiga insatser. Arbetet beskrivs närmare under nämndens prioriteringar respektive kommunfullmäktigemålen.

Nationellt fokus och samverkan

Förskolenämnden bedriver ett långsiktigt och strategiskt arbete för att uppmärksamma förskolans förutsättningar på nationell nivå. Detta tillsammans med samverkan med olika aktörer är en viktig förutsättning för att den kommunala förskoleverksamheten ska kunna utvecklas. I samarbete med Malmö universitet och på uppdrag av de tre utbildningsförvaltningarna presenterade Pedagogisk inspiration, PI under våren kunskapsöversikten *Hälsa bland barn och unga: Kunskapsläget och tänkbara strategier för att stärka välbefinnande*. Översikten visar på stora kunskapsluckor när det gäller hälsa bland barn i förskolan. En central slutsats är att det behövs mer tvärvetenskaplig forskning kring förskolan och förskolans potential i det förebyggande arbetet.

Det finns också ett behov att stärka samarbetet mellan universitet och kommuner kring praktisk forskning och vetenskaplig förankring inom områden som rör förskola. Förskolenämnden har under perioden fortsatt sin medverkan i det nationella forsknings- och utvecklingsprogrammet (FoU) om språkutvecklande förskola, tillsammans med en forskargrupp från Göteborgs universitet och ytterligare tio kommuner. Samarbetet syftar bland annat till att utveckla ny forskningsbaserad kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i det språkutvecklande arbetet.

Förskolenämndens arbete inom ramen för ULF (Utveckling, lärande och forskning) syftar även det till att stärka förutsättningarna för praktisk forskning. Under perioden har ett nytt ULF-avtal slutits som börjar gälla från och med 2025. Avtalet kommer att innebära nya möjligheter för förskoleverksamheten i Malmö att i samarbete med forskare och andra kommuner utveckla samarbetsstrukturer och ett mer systematiskt sätt att arbeta med vetenskaplig förankring och metodutveckling i det dagliga arbetet. Under perioden har en ny överenskommelse med Malmö universitet tecknats kring musikens roll i förskolan och dess potential att bidra till att stärka arbetet med olika läroplansområden.

Befolkningsutveckling och ekonomiska förutsättningar

Inför året visade den befolkningsprognos som ligger till grund för nämndens kommunbidrag 2023 på ett minskat antal barn i åldern 1-5 år. Den faktiska befolkningsutvecklingen hittills under året visar dock att antalet barn inte minskat i den utsträckning som befolkningsprognosen indikerade.

Planeringsförutsättningarna för förskoleverksamheten och nämndens kostnader har därmed påverkats. Till detta kommer den årliga variationen i efterfrågan på förskoleplatser mellan vår och höst som kontinuerligt är en komplex planeringsförutsättning och som alltid ställer stora krav på organisationens anpassningsförmåga. I maj 2023 var efterfrågan inom den kommunala verksamheten 17 300 platser medan efterfrågan i augusti var 15 000 platser. Förskolorna måste fortlöpande under året anpassa sin organisation till det förändrade antalet barn inom respektive enhet, vilket varit särskilt utmanande under 2023.

Placering och lokalplanering

Kommuner har till skillnad från fristående huvudmän ett lagstadgat ansvar för att anordna utbildning. Det kräver beredskap för att bereda plats för alla kommunens barn i verksamheten. Om en fristående huvudman av något skäl avvecklar verksamhet behöver kommunen vara beredd att ge plats för de barn som berörs. En betydande minskning av antalet platser i fristående verksamheter har skett och förväntas ske i vissa områden under året motsvarande totalt cirka 360 förskoleplatser. Detta innebär direkta påfrestningar på förskolornas planering och arbetet i vardagen, samt i arbetet med placering. Det resulterar även i effekter för lokalplaneringen. För förskolenämnden innebär det förändrade planeringsmässiga förutsättningar som påverkar tillgången på platser i dessa områden.

Lokalernas och utemiljöernas ändamålsenlighet i förhållande till skollagens och läroplanens krav är central i nämndens arbete. Lokalplaneringen har fortsatt med utgångspunkt från den lokalbehovsplan som antogs 2022 och arbete pågår med en ny lokalbehovsplan för planeringsperioden 2025-2034. Under perioden har tre nya förskolor motsvarande cirka 480 platser tagits i bruk. I januari öppnade Kaptenens förskola i Västra Hamnen och i augusti öppnade både Bollens förskola nära Pildammsparken och Sifs förskola i Hyllie. Detta innebär att samtliga förskolor med planerad verksamhetsstart 2023 har öppnat. Utvecklingen av det samlade lokalbehovet har möjliggjort avveckling av fyra förskolelokaler med brister i den fysiska miljön med sammanlagt 170 platser i Hästhagens, Näckrosens, Västers förskola samt en lokal kopplad till Sänglärkans förskola. Sammantaget har det totala antalet förskoleplatser ökat med 310 platser. Det finns tillräckligt med platser för att täcka behovet i staden som helhet. Samtidigt råder det fortsatt platsbrist i delar av staden, framför allt i Limhamns hamnområde respektive Hyllievång med omnejd.

När det gäller etablering av nya familjecentraler råder i nuläget osäkerheter som påverkar årets planering. Bedömningen är att starten av de nya familjecentraler som låg i årets planering behöver skjutas framåt i tiden. Arbete med upphandlingar och överenskommelser inom ramen för samverkan med samarbetsaktörer påverkar tidsplanen. Arbetet för att minska antalet administrativa lokaler har fortsatt. En lokal har sagts upp och lämnats i början av 2023 och verksamheten har flyttat till befintliga administrativa lokaler.

Införandet av stadens nya organisation för lokalförsörjning har hittills under året inneburit ett omfattande arbete med flera nya arbetsprocesser och administrativa rutiner. Arbetet görs tillsammans med serviceförvaltningen och även den strategiska funktionen inom stadskontoret, stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret.

Utredningsarbetet om samnyttjande av park för förskola, som beslutades av kommunfullmäktige 2021, har gått vidare under perioden. Arbetet har ett tydligt förskoleperspektiv och beaktar särskilt barnens rätt till goda utemiljöer. En rapport färdigställs under hösten. Vidare har samarbetet med andra nämnder om möjligheten att producera mer kostnadseffektiva förskolelokaler fortsatt.

Region Skånes expansion inom området Flensburg kommer att innebära stora förändringar för nämndens verksamhet i området. Planeringen innebär att fyra förskolor behöver avvecklas och att nya lokaler för dessa verksamheter måste vara färdigställda innan förändringarna kan genomföras. Förskolenämnden har i sitt yttrande över planprogrammet lyft fram att det inte finns behov av förändringen vare sig verksamhets- eller platsmässigt och att de förskolor som berörs innehåller särskilt känsliga specialverksamheter. Det råder fortsatt osäkerhet kring påverkan på ekonomi och verksamhetens förutsättningar. Förändringen bedöms dock innebära en omfattande ökning av lokalhyrorna, vilket förutsätter att förskolenämnden kompenseras för dessa kostnadsökningar fullt ut.

Digitalisering och systemförvaltning

Under våren har ett förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023-2027 tagits fram. I nämndens remissvar efterfrågades förtydliganden framför allt kopplat till förskolans särart och i tillämpningen gentemot de yngsta barnen. Nationell samsyn och stöd för skolväsendets digitalisering efterfrågas inom professionen och av huvudmän. Bedömningen i dagsläget är dock att en nationell riktning för digitalisering i skolväsendet kommer att dröja.

Nämndernas samarbete inom staden rörande digitaliseringsfrågor är av stor vikt för förskolenämndens förutsättningar. De utmaningar som rör grundläggande infrastruktur och stadens systemmiljö är ofta gemensamma och utveckling av samarbetet med övriga utbildningsförvaltningar pågår.

Genom projekt Modern systemmiljö samarbetar utbildningsnämnderna med att lägga grunden för en ny och modern systemmiljö som på ett bättre sätt stödjer verksamhetsprocesserna och blir mer användarvänligt. Under våren har projektet fokuserat på upphandlingen av ett nytt barns- och elevregister. Vidare undersöks behovet när det gäller digital lärportal. Avsikten ligger också fast om ett utökat samarbete mellan utbildningsnämnderna kring systemförvaltning. Syftet är att utveckla en samarbetsform som främjar samnyttjande av resurser i så stor omfattning som möjligt.

Förskolenämndens tillsynsarbete

I januari 2023 trädde nya lagbestämmelser om ägar- och ledningsprövning av enskilt bedriven pedagogisk omsorg och förskola i kraft. Syftet med lagändringarna är att stärka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten. Under våren påbörjades prövning av samtliga huvudmän som bedriver enskild pedagogisk omsorg. När det gäller fristående förskolor innebär de nya bestämmelserna att det inom ramen för lämplighetsprövningen även ska göras en så kallad demokratiprovning. Detta har påbörjats under våren.

Förskolenämnden återkallade år 2021 fyra beslut om godkännande för en enskild huvudman, vilka överklagades. Efter en lång domstolsprocess har återkallelsebesluten fastställts och förskolenämndens beslut om att förskolornas godkännanden ska återkallas har nu vunnit laga kraft.

Uppföljning av arbetet med prioriteringar

Förskolenämnden har med utgångspunkt i sitt grunduppdrag fastställt prioriteringar i utvecklingsarbetet under 2023. Huvudfokuset är att stärka förutsättningarna för professionen i mötet med barnen. Det ska bidra till att varje barn får delta i och utvecklas vidare i förskolan utifrån sina behov och förutsättningar. I detta avsnitt sammanfattas arbetet med nämndens prioriteringar under perioden januari – augusti 2023 och en bedömning görs om arbetet går enligt planering eller om något påverkat den planering som gjorts.

Förskolenämndens arbete med att skapa förutsättningar för förskolenämndens grunduppdrag är det främsta bidraget till en gynnsam utveckling för barnen i Malmö och för staden som helhet. Det finns därmed naturliga kopplingar till rapporteringen av förskolenämndens bidrag till kommunfullmäktigemålen. Prioriteringar som sammanfaller med arbetet med kommunfullmäktigemålen beskrivs mer detaljerat under aktuellt mål.

Likvärdig förskola

Det första av nämndens övergripande inriktningar i det prioriterade arbetet handlar om fortsatt utveckling för en likvärdig förskola. Arbetet för att stärka förskolornas förutsättningar i denna riktning har präglat nämndens arbete de senaste åren och behöver ges långsiktigt hållbara förutsättningar för fortsatt utvecklingsarbete.

De nationella målen enligt skollagen och förskolans läroplan är den huvudsakliga utgångspunkten i arbetet som bygger på flera delar. Här ingår att stärka kompetensförsörjningen samt ledning och styrning. Vidare ska förutsättningarna för barns rätt till stöd, språkutveckling och värdegrundsarbetet stärkas. En vidareutveckling av det systematiska kvalitetsarbetet samt arbete med digitalisering som utvecklingsverktyg ingår också som prioriterade delar i utvecklingsarbetet.

Arbetet inom de olika delarna hänger nära samman och är beroende av varandra för en samlad positiv förflyttning mot stärkt likvärdighet för barnen i Malmö stads förskolor. Förbättringsarbetet inom nämndens verksamheter är komplext och förutsätter långsiktighet och sätt att arbeta där olika perspektiv och kompetenser vägs in. Snarare än isolerade områden ska arbetet inom de prioriterade områdena ses som delar av ett pågående utvecklingsarbete där olika processer på övergripande nivå och i förskolornas vardag kopplas samman och påverkar varandra. Ett kartläggnings-, utrednings- och utvecklingsarbete kopplat till prioriteringarna pågår.

Stärka kompetensförsörjningen

Utgångspunkten under året är att förstärka strukturerna för ett samlat arbete på övergripande nivå kring kartläggning, utveckling och säkerställande av kompetens på förskolorna. Förskolenämndens kompetensförsörjningsplan utgör en grund för arbetet med att stärka kompetensen närmast barnen.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Det övergripande arbetet under perioden har innefattat insatser för att rekrytera och behålla medarbetare, samt att utveckla medarbetarna för att höja kompetensen i organisationen.

Insatser för att särskilt rikta kompetens har varit en viktig utgångspunkt. Under året fördelas större delen av det statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder som tillfaller de kommunala förskolorna så att rektorerna ska ges möjlighet att skapa förutsättningar för en likvärdig utbildning med utgångspunkt i verksamhetens behov och barngruppernas sammansättning. Inom förskoleområdena har ett arbete påbörjats med kompetensutbyten mellan förskolor för att i högre grad fördela tillgänglig kompetens utifrån barnens behov. Vidare har kompetens riktats till utvalda förskolor genom så kallade kompetensteam.

En viktig del i det strategiska utvecklingsarbetet är att höja kompetensen hos medarbetare i organisationen. Riktade kompetenshöjande insatser kring medarbetarnas språkutveckling prioriteras under 2023.

Lönebildning och en långsiktig och kontinuerlig utveckling av lönestrukturen är ett strategiskt viktigt

verktyg för att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare som arbetar nära barnen. Strategisk bemanningsplanering och samverkan med utbildningsanordnare och tillsammans med de fackliga organisationerna har varit ytterligare viktiga inslag i nämndens utvecklingsarbete. Att arbeta för att säkerställa medarbetarnas arbetsmiljö och trygga anställningar bidrar även i nämndens kompetensförsörjningsarbete.

En översyn av vissa av nämndens kompetensförsörjningsinsatser har påbörjats i syfte att effektivisera och utveckla delar av den sammantagna kompetensförsörjningsprocessen. Här ingår bland annat praktik genom arbetsplatsförlagt lärande (APL) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU), Ung i sommar och Prao, arbetsmarknadsåtgärder, validering av barnskötare, förskollärare och pedagoger, samt introduktion av pedagogisk personal. Vidare ingår kompetensutvecklingsinsatser för befintlig personal såsom uppdragsutbildningen barnskötare, femdagarsutbildningen för barnskötare, samt yrkeshögskoleutbildningen (YH) för specialistbarnskötare.

Rapporteringen fördjupas i avsnittet om förskolenämndens bidrag till följande kommunfullmäktigemål:

- Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år
- Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer
- Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket
- Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar
- Malmö stad ska verka för en god kompetensförsörjning
- Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet under perioden i huvudsak kunnat utföras som planerat. Ett antal insatser under året har karaktären av kartläggning och inhämtning av kunskaper och det kommer här att krävas ställningstaganden kring det vidare arbetet.

Den riktade insatsen genom språkfrämjande kompetensutvecklande utbildning för medarbetare på kommunens förskolor har krävt prioriteringar under året som har inneburit att andra fortbildningsinsatser tillfälligt har fått stå tillbaka. Detta skapar utrymme för att utvärdera effekter av de ordinarie insatser som berörs, men samtidigt påverkas medarbetarnas möjlighet till fortbildning inom dessa områden. I dagsläget är det svårt att bedöma hur detta påverkar den fortsatta planeringen.

När det gäller arbetsintegrerad förskollärarytbildning har nämnden begränsade möjligheter att påverka antalet utbildningsplatser på högskola och universitet. Dock pågår utveckling av flexibla varianter av vidareutbildning till förskollärare i samverkan med Malmö universitet. Detta beskrivs vidare under kommunfullmäktigemålet om en god kompetensförsörjning.

Stärka ledning och styrning

Utgångspunkten under året är att samordna och vidareutveckla stödet till rektorer och det nära ledningsstödet genom biträdande rektorer och förste förskollärare. Här ingår att fördjupa kunskaperna om rektors förutsättningar att ta ett ansvar för att förskolans utbildning som helhet riktas mot de nationella målen. Detta inom ramen för rektors ansvar för kvaliteten i verksamheten.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Vårens rapport *Lägesbedömning förutsättningar och tema* lyfter fram en rad strukturella förutsättningar som påverkar rektors och den lokala ledningens möjligheter att ta helhetsansvar för verksamheten. En slutsats är att det finns betydande variationer när det gäller rektorernas möjligheter att leda och utveckla förskolorna och att detta får konsekvenser för likvärdigheten i verksamheten. Rapporten understryker

huvudmannens stöd och styrning till rektorsnivån som en avgörande framgångsfaktor.

En utredning av förutsättningarna för rektorerna och förskolornas lokala ledningsstöd har initierats under perioden. Detta för att se över hur nära ledningsfunktioner fungerar och är organiserade utifrån de varierande förutsättningar och behov som förskoleområden har.

Under perioden har planerade kompetensutvecklingsinsatser för ledare inom olika ämnesområde, liksom behovsanpassad ledarcoachning genomförts som planerat. Här ingår både Malmö stads gemensamma ledarutvecklings- och mentorskapsprogram och nämndens interna ledarutvecklingsprogram. Under våren har det kommunövergripande utvecklingsarbetet för att identifiera behov av insatser och utveckling av åtgärder för att fortsatt stärka chefs- och ledarskapet i stadens förvaltningar tagit nästa steg och förskolenämndens verksamhet har bidragit med kunskaper och erfarenheter.

Rapporteringen fördjupas i avsnittet om förskolenämndens bidrag till följande kommunfullmäktigemål:

- Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år
- Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer
- Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket
- Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar
- Malmö stad ska verka för en god kompetensförsörjning
- Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet under perioden har utförts som planerat. Vårens rapport *Lägesbedömning - förutsättningar och teman* tillför kunskap som behöver vägas in i det fortsatta arbetet.

Stärka förutsättningarna för barns rätt till stöd, språkutveckling och värdegrundsarbetet

Utbildningen i förskolan ska enligt förskolans läroplan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Detta är grundläggande målsättningar som ska genomsyra utbildningen. De senaste årens lägesbedömningar har identifierat utmaningar kring kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten när det gäller alla barns rätt till stöd, språkutvecklande arbete och förskolans värdegrund.

Utgångspunkten under året är att vidareutveckla samordning och utveckling av arbetet på huvudmannanivå för att i större utsträckning kunna rikta resurser till förskolor där behoven är som störst. Vidare sätts fokus på kompetenshöjande insatser inom samtliga tre områden.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Tidigare uppföljningar visar på behov att ytterligare fördjupa kunskaperna inom området *Alla barns rätt till stöd*. Ett uppföljningsarbete har påbörjats för att ge en övergripande bild av de senaste årens utveckling inom området. Detta som ett led i ett långsiktigt arbete för att säkerställa en verksamhet som kan möta barnen i deras behov av utveckling och stöd. En central del handlar om att belysa hur förvaltningens stödmaterial fungerar i praktiken och i vilken utsträckning detta svarar mot förutsättningar och behov i verksamheten. En utredning har också startats för att kartlägga förskolornas behov av förskoleplatser för barn med stora behov av särskilt stöd. Stadsrevisionens pågående granskning av särskilt stöd i förskolan väntas bidra med underlag i arbetet.

Trots flertalet utvecklingsinsatser ifrån huvudmannens sida de senaste åren visar nämndens uppföljningar på utmaningar när det gäller likvärdigheten och kvaliteten i förskolornas sätt att arbeta med förskolans värdegrund. De övergripande stödfunktionernas arbete i förhållande till förskolorna håller på att ses över

för att göras mer ändamålsenliga. Under perioden har ett kartläggningsarbete initierats för att öka kunskapen om förskolornas behov och förutsättningar för måluppfyllelse inom olika områden som kopplar till värdegrundsarbetet. Parallellt har arbetet med kompetensutvecklingsinsatser för att stärka rektorernas och medarbetarnas kunskaper för att förebygga diskriminering och annan kränkande behandling fortsatt. Vidare pågår sedan tidigare ett samarbete med arbetsmarknads- och socialnämnden utifrån särskild plan för kompetensutveckling kring hedersrelaterad problematik. Även här har stadsrevisionen initierat en granskning av nämndens arbete.

Förskolenämnden arbetar långsiktigt för att underlätta förskolornas uppdrag att undervisa om de nationella minoriteterna. Under perioden har arbetet fortsatt för att öka kunskapen och informera om frågor som rör nationella minoriteter. Ett arbete pågår även med att ta fram undervisningsmaterial med fokus på nationell minoriteters musikkultur i samarbete med Malmö universitet. Förskolenämndens verksamhet har även lyft upp förskolans perspektiv och särskilda förutsättningar i det nationella nätverk som rör nationella minoriteter.

För att stärka och fördjupa barnrättsarbetet på huvudmannanivå har nämnden under perioden samordnat utvecklingsarbetet i barnrätt. En kompetenshöjande insats i barnrätt och förskolans uppdrag planeras för samtlig personal inom stödfunktionerna med start under hösten. Ett ramverk för prövning av barnets bästa är under framtagande. Ramverket ska skapa bättre systematik i barnrättsarbetet och klargöra vilken typ av prövning som krävs vid olika beslut och ärenden.

Ett språkutvecklande arbete som anpassas efter behoven i verksamheten är en förutsättning för att förskolorna ska klara det kompensatoriska uppdraget. Primärt handlar det språkutvecklande arbetet om att skapa förutsättningar för läroplansuppdraget och förskolornas arbete med att stimulera barnen i deras språkutveckling. Prioriterat är insatser för att stärka professionen inom områden som på olika sätt berör barnens språkutveckling. Under perioden har strukturer etablerats på övergripande nivå för samordning och ett arbete med nya riktlinjer för förskolornas språkutvecklande arbete pågår.

När det gäller den pedagogiska personalens möjligheter till språkutveckling har ett genomgripande arbete påbörjats för att göra kommunens förskolor till språkutvecklande arbetsplatser där utveckling av medarbetarnas yrkesspråk ingår som en viktig del av den ordinarie verksamheten. Som tidigare nämnts är riktade insatser genom språkfrämjande kompetensutveckling för medarbetare på kommunens förskolor prioriterade under året. Det pågår ett nära samarbete med Skolverket för att möjliggöra för förskolorna att ta del av utbildningen.

Rapporteringen fördjupas i avsnittet om förskolenämndens bidrag till följande kommunfullmäktigemål:

- Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år
- Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer
- Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket
- Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet under perioden i huvudsak kunnat utföras som planerat. När det gäller alla barns rätt till stöd och arbetet med värdegrunden följer arbetet med kartläggningar för att fördjupa kunskaperna inför ett fortsatt utvecklingsarbete nämndens planering. Avseende arbetet med språkutveckling är strukturer och arbetssätt under etablering och kompetensutveckling pågår. Avgörande för långsiktiga effekter är dock att förskolorna har förutsättningar att kunna omsätta de nya kunskaperna i det dagliga arbetet. Här är tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens och goda förutsättningar för rektorer och lokal ledning att fokusera på och stödja realisering av läroplansuppdraget avgörande.

Vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolenämnden har i egenskap av huvudman för den kommunala verksamheten ett ansvar att utifrån orsaksanalyser vidta åtgärder för att öka likvärdigheten och höja kvaliteten i verksamheten. Detta ställer krav på analysförmåga och lyhördhet i förhållande till verksamhetens behov. Uppföljning och utvärdering av det kompensatoriska arbetets effekter, och i vilken uträkning resurser används på sätt som främjar barns utveckling och lärande, sker på samtliga ansvarsnivåer inom organisationen.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Utöver det kontinuerliga arbetet med att utveckla modellen för det systematiska kvalitetsarbetet och stärka organisationens analysförmåga har flera insatser genomförts för att tydliggöra kopplingarna mellan förskolornas och huvudmannens övergripande planering. Under perioden har stödmaterialet för kvalitetsdialogerna på enhets- och huvudmannanivå setts över och justerats. Formerna för höstens analysarbete på huvudmannanivå utvecklas vidare för att ytterligare förbättra helhetsperspektiv och gemensamma bedömningar om verksamhetens förutsättningar. Det handlar bland annat om att strukturerat koppla samman olika kompetenser för att gemensamt förstå och analysera förskolornas förutsättningar. Kvalitetsdialoger, uppföljning av kompetensgap och andra fördjupande rapporter utgör här viktiga underlag. Ett övergripande syfte är att skärpa precisionen i insatser och tydliggöra ansvarstagandet i det övergripande utvecklingsarbetet.

För att stärka analysförmågan hos rektorer och lokala ledningsgrupper ingår även olika former av kompetensutveckling och kollegialt erfarenhetsutbyte kopplat till de olika stegen i det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat skrivarkonferenser och analysworkshops.

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet under perioden har utförts som planerat.

Digitalisering som utvecklingsverktyg

Utgångspunkten under året är att fortsätta utvecklingsarbetet för att underlätta det läroplansbaserade arbetet med digitalt meningsskapande i förskolan och utvecklingen av olika processer inom nämndens verksamhet.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Inom ramen för nämndens utvecklingsarbete kring digitalisering har förutsättningarna analyserats tillsammans med samtliga rektorer. Analysen tar sin utgångspunkt i förskolans läroplan och nämndens gemensamma utvecklingsstrategi för att stärka kvalitet och likvärdighet. Fyra strategiska områden lyfts fram centrala i det fortsatta arbetet: Digital kompetens, Lärande organisation och samarbetskultur, Infrastruktur anpassad för uppdraget samt Ledning och stöd.

Under perioden har ett arbete för att skapa en strategi och en styrmodell som ska tydliggöra riktningen för nämndens digitaliseringsarbete initierats. Det förväntas skapa strukturer för att kunna prioritera, driva och genomföra arbetet inom nämndens verksamhet på ett mer effektivt sätt. Vidare har ett utredningsdirektiv tagits fram för att undersöka nämndens behov av att digitalisera hantering av kränkingsärenden samt ärenden om barn i behov av särskilt stöd.

Projektet Modern systemmiljö, som genomförs tillsammans med övriga utbildningsnämnder, är som tidigare nämnts ett fortsatt prioriterat område. Vidare har arbetet med att implementera systemet Tempus fortsatt under perioden för utveckling av kommunikation med vårdnadshavare.

Arbetet med Tempus har gett viktiga insikter i vad som krävs för att dra nytta av digitala system i förskolan. Hur Tempus används idag varierar mellan förskolorna där en av de mest avgörande faktorerna är digital kompetens framför allt hos medarbetare och den lokala ledningen. Ledningsgrupper och ett antal medarbetare har utbildats och utbildningsmaterial har gjorts tillgängligt för att möjliggöra ytterligare kompetensutveckling för arbetslagen på förskolorna. En grundläggande förutsättning för att implementera Tempus har även varit tillgång till adekvat teknik och annan digital infrastruktur i förskolorna. I januari slutfördes ett omfattande arbete med att ersätta 2500 äldre tjänstetelefoner.

I takt med att användningen av Tempus ökar är målet att minska behovet av andra kommunikationskanaler med vårdnadshavare. Detta gör att verksamheten får bättre förutsättningar att uppfylla serviceskyldigheten och tillgänglighetskrav.

Rapporteringen fördjupas i avsnittet om förskolenämndens bidrag till följande kommunfullmäktigemål:

- Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år
- Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet under perioden i huvudsak har kunnat utföras som planerat. Implementeringen av Tempus har bitvis inte kunnat följa tidplanen till följd av tillgången till digitala verktyg.

Fler barn i förskola

Det andra av nämndens övergripande inriktningar i det prioriterade arbetet handlar om att bidra till att göra förskolan tillgänglig för fler barn. Detta grundar sig i den betydelse som förskolan kan ha för barn både här och nu, i barnens vardag, och i ett livslångt perspektiv. Arbetet kräver ett än större fokus då de nya kraven i skollagen gör det obligatoriskt för alla kommuner att arbeta för att nå de som inte går i förskolan.

Sammanfattning av arbetet under perioden

Under perioden har ett omfattande arbete genomförts för att möta de nya lagkrav som ska implementeras på utbildning som börjar efter 1 juli 2023. Förskolenämnden har förberett för implementering och påbörjat genomförandet genom översyn av regler och rutiner samt framtagande av arbetsprocesser och informationsmaterial. Det har även inneburit en fortsatt utveckling av den samverkan med civilsamhället som nämnden sedan tidigare har upparbetat, samt dialog med andra yrkesverksamma som har kontakt med målgruppen, till exempel stadens kontaktcenter och integrationscenter. Detta lade grunden för ett brett arbete med informationsinsatser till familjer med barn i åldern 3-5 år som inte går i förskola samt för att särskilda platserbjudanden till nyanlända barn i 3–5-årsåldern kunde skickas ut i början av juni.

Stadens öppna förskolor och familjecentraler är fortsatt viktiga arenor för att nå ut till samtliga barn i Malmö. I öppna förskolors arbete med att utveckla verksamheten genomförs regelbundet en besöksenkät till vårdnadshavarna. Den senaste enkäten genomfördes hösten 2022. I februari fick samtliga öppna förskolor sina respektive rapporter med resultat och analys att arbeta med och se vad som uppskattats av vårdnadshavarna och vad de anser kan utvecklas ytterligare.

Rapporteringen fördjupas i avsnittet om förskolenämndens bidrag till följande kommunfullmäktigemål:

- Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år
- Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer
- Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket
- Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Bedömning av arbetet under perioden

Bedömningen är att arbetet för att möta den nya lagstiftningen har utförts som planerat under perioden.

Uppföljning och bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålen

I detta avsnitt ges en lägesbild av arbetet för att bidra till de kommunfullmäktigemål som riktas till förskolenämnden. Uppföljningen avser perioden januari – augusti 2023 och innehåller bedömningar dels av hur arbetet har gått under perioden, dels kopplat till önskad förflyttning under mandatperioden. Arbetet med nämndens prioriteringar inom grunduppdraget är det främsta bidraget till kommunfullmäktiges mål. Det finns därmed en tydlig koppling till de prioriteringar i grunduppdraget som förskolenämnden beslutat om för 2023.

Förskolenämnden följer sitt bidrag framförallt genom ordinarie uppföljning. Det huvudsakliga bedömningsunderlaget består av uppföljningar inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och andra långsiktiga processer för att stärka förskolornas förutsättningar att arbeta utifrån skollagen och läroplanen. Till hösten blir uppföljning kopplat till alla barns rätt till stöd, kartläggning av värdegrundsarbetet, samt utvärdering av riktade insatser i form av kompetensteam klara. I december redovisas förutom lägesbedömning även förslag till kompetensförsörjningsplan och lokalbehovsplan.

Det kompletterande underlag för uppföljning av kommunfullmäktiges mål, som nämnden fastställde i Nämndsbudget 2023, kompletterar bedömningsunderlaget och presenteras samlat i bilaga till denna delårsrapport. Vissa av måtten kommer enligt fastställd planering att rapporteras först i årsanalysen.

Målområde - Utbildning och arbete

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom 4 år

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Förskolenämnden har under perioden arbetat för att bidra till kommunfullmäktigemålet dels genom att vidareutveckla arbetet för stärkt likvärdighet i förskoleverksamheten, dels med utveckling kring uppsökande verksamhet bland annat för att möta den nya lagstiftningen kring förskola för fler barn.

Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet genom uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet, samt ett antal följemått och kvalitativa underlag. En väsentlig del av uppföljningen av kvaliteten i förskolorna sker genom kvalitetsdialoger under andra halvåret. Dessa utgör i sin tur underlag för höstens övergripande kvalitetsrapportering i den årliga lägesbedömningen.

Huvudmannens uppföljning av kvaliteten i de kommunala förskolorna visar hur tillgång till formellt utbildad pedagogisk personal påverkar barns möjligheter till utveckling och lärande. Vårens *Lägesbedömning – förutsättningar och tema* och nämndens övriga uppföljning bekräftar återigen att det finns stora utmaningar när det gäller förskolornas kompetensförsörjning. Tillgången till förskollärare och annan pedagogisk personal med hög kompetens är särskilt betydelsefull där behovet av olika typer av kompensatoriska insatser och stöd för barnens utveckling och lärande är stort. Uppföljningen sätter fokus på en rad grundförutsättningar som behöver beaktas i analyser av likvärdighet. Under kommande mål om arbetsmiljö respektive kompetensförsörjning ges närmare beskrivningar av nämndens bidrag i dessa delar.

Uppföljningen av andel förskollärare per förskoleområde visar på fortsatt omfattande utmaningar. Både när det gäller andelen förskollärare, andelen pedagoger med inriktning förskola och andelen formellt utbildade barnskötare finns en variation mellan förskolorna och olika delar av staden som påverkar kvaliteten och likvärdigheten. Till detta kopplar rektorernas och det nära ledningsstödet förutsättningar att styra och leda mot stärkt kvalitet på förskolenivå.

Förskolenämndens uppsökande arbete beskrivs närmare under kommunfullmäktigemålen om att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas livsmiljöer respektive när det gäller god etablering för nyanlända.

Varför blev det så?

En första bedömning är att förskolenämndens prioriteringar inom grunduppdraget i sig har bidragit till att tydliggöra och ge kraft till arbetet för att stärka likvärdigheten i Malmö stads förskolor. Genom att i den övergripande planeringen än tydligare fokusera på utvecklingsbehov kopplat till kompetens och ledning, samt kraftsamla inom områden som det systematiska kvalitetsarbetet särskilt identifierat - språkutveckling, alla barns rätt till stöd och värdegrund - har ett arbete med nya strukturer och arbetssätt påbörjats som kan ligga till grund för långsiktigt hållbara insatser. Det handlar om att utveckla kunskap som kan användas i det vidare utvecklingsarbetet, men även att under året omsätta kunskaperna i ett konkret förbättringsarbete.

Samverkan mellan utbildningsnämndernas verksamhet är grundläggande i arbetet för kontinuiteten när det gäller barns och elevers utveckling och lärande i hela utbildningssystemet. Under perioden har de gemensamma riktlinjerna och rutinerna för övergångar och samverkan mellan förskola och förskoleklass/skola/fritidshem reviderats som del av utvecklingsarbetet.

Kompetensteam med erfarna förskollärare och specialpedagoger har under perioden riktats till utvalda förskolor utifrån barnens behov och en första utvärdering har påbörjats. Utvärderingen ska ge en bild av utvecklingen på de berörda förskolorna och förväntas också bidra med mer generell kunskap kring möjligheter och utmaningar i arbetet med att rikta resurser för att därigenom öka likvärdigheten inom utbildningen. Kopplat till nämndens uppdrag att se över möjligheterna att genomföra kompetensutbyten för förskollärare inom Malmös förskolor där erfarna förskollärare under begränsade tidsperioder stöttar upp i områden med större utmaningar har kompetensutbyten mellan förskolor påbörjats. Under året fördelas större delen av det statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder som tillfaller de kommunala förskolorna så att rektorerna ska ges möjlighet att skapa förutsättningar för en likvärdig utbildning med utgångspunkt i verksamhetens behov och barngruppernas sammansättning.

Att stärka förutsättningarna för förskolornas arbete när det gäller språkutveckling, förskolans värdegrund samt alla barns rätt till stöd är centrala delar i nämndens utvecklingsarbete. Inom områdena som gäller förskolans värdegrund och alla barns rätt till stöd har tyngdpunkten i det övergripande arbetet legat på inhämtande av kunskap. När det gäller arbetet med barns språkutveckling finns läslötar i flera förskoleområden för att främja högläsning tillsammans med barnen och Läslyftet (Skolverkets webbaserade utbildning) har genomförts på flertalet förskolor. Under perioden har personal på ett tjugotal förskolor varit involverade i projektet Mångfaldens förskolor, som i grunden bygger på en treårig webbutbildning med fokus på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i ett flerspråkighetsperspektiv. I maj arrangerades den årliga språkveckan på förskolegårdar och stadens parker. Språkveckan är en manifestation som innebär möjligheter för förskolorna att inspireras och visa upp sitt språkutvecklande arbete tillsammans med barnen och i samarbete med institutioner och fria kulturaktörer. I år engagerades sammanlagt 4000 förskolebarn och veckan avslutades med en språkfestival i Folkets park.

Samarbetet med kulturförvaltningen kring *Kulturell allemansrätt* har fortsatt under perioden. Åtta förskolor är utsedda till särskilda dialogförskolor där barnen har fått vara med och tycka till om innehållet i programutbudet. Ett annat samarbete med kulturförvaltningen är att förskolor ges möjlighet att genom besök på något av stadens bibliotek ge alla barn i treårsåldern nya läsoplevelser. I samband med detta får varje barn en bok. Riktade insatser har genomförts för pedagoger på utvalda förskolor för att visa på metoder och sätt att arbeta med högläsning tillsammans med barnen.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Förskolenämndens utmaningar när det gäller kompetensförsörjning och kompetensen fördelning mellan förskolor är omfattande och det fortsatta arbetet kräver både ett nationellt fokus och långsiktigt hållbara förutsättningar för nämnden att rikta resurser för att kunna stärka likvärdigheten. Samarbetet med universitet och andra utbildningsanordnare behöver fortsätta och fördjupas. Rektorers och det nära ledningsstödet möjligheter att arbeta för en god kvalitet i verksamheten förutsätter fortsatta insatser från huvudmannens sida i form av bland annat stöd och kompetensutveckling, samt att rektor omfördelar

kompetens inom förskoleområdet så att kompetens och resurser stärks där barnens behov är som störst.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens sammantagna arbete följer nämndens planering. Det bör dock betonas att även om insatser på huvudmannanivå i den del som avser verksamhetens kvalitet och likvärdighet följer planeringen återstår att säkerställa förutsättningar för att kunna omsätta ny kunskap i det dagliga arbetet på förskolorna. Här är tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens och goda förutsättningar för rektorer och lokal ledning avgörande framgångsfaktorer.

Det arbete som genomförts inom ramen för det uppsökande arbetet och för att möta lagkraven kring förskola för fler barn har genomförts som planerat. Arbetet befinner sig dock i en uppstartsfas och den utvärdering av arbetet som ska genomföras andra halvåret behövs för att göra en helhetsbedömning.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

En avgörande framgångsfaktor i arbetet med att ge Malmös barn och unga möjlighet att utvecklas utifrån hela sin potential och klara kraven i utbildningssystemet är ett tydligt fokus på de små barnen. Förskolans betydelse inte minst för de barn som växer upp under svåra förhållanden förutsätter hög och likvärdig kvalitet. Det innebär att förskolenämndens möjligheter att rikta resurser behöver säkerställas långsiktigt och att förskolan i Malmö behöver prioriteras både i staden och nationellt för att tidigt påverka och stödja barns förutsättningar för mer lika uppväxt- och livsvillkor.

Många av de utmaningar som förskolorna ställs inför kan inte lösas av förskolorna själva utan det krävs kraftsamling bland annat på nationell nivå för att ge förskolorna grundläggande förutsättningar att leva upp till skollagens och läroplanens högt ställda kvalitetskrav. Det gäller framför allt effekter av bostadssegregationen och den nationella kompetensbristen.

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Förskolenämndens verksamhet har fortsatt arbetet för att minska utsläpp av växthusgaser relaterat till mat inom de kommunala förskolorna. Nämnden har beslutat att växthusgasutsläpp relaterat till livsmedelsinköp ska vara det huvudsakliga underlaget för uppföljningen av nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålet. Uppföljningen visar att utsläppen fortsätter att minska i jämförelse med samma period föregående år.

Varför blev det så?

En viktig del i arbetet är att stödja och involvera verksamheten i en regelbunden uppföljning som uppmärksammar och bekräftar den positiva utvecklingen i förskolornas arbete. Det finns sedan tidigare utarbetade strukturer inom nämndens verksamhet för uppföljningen av verksamhetens inköp av livsmedel på enhetsnivå. En annan viktig framgångsfaktor för att minska Malmös klimatpåverkan genom maten handlar om kontinuerlig samverkan med bland annat servicenämndens och miljönämndens verksamheter.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Inför det fortsatta arbetet med att minska utsläpp av växthusgaser i förskolan är samverkan och samarbete med andra nämnder central. Miljöbarometern i Malmö är ett viktigt verktyg i nämndens arbete på övergripande nivå. Den statistik som verksamheten behöver för att kunna fortsätta sitt arbete på enhetsnivå behöver bli mer lättillgänglig och frekvent.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens arbete följer nämndens planering, där inriktningen är att växthusgasutsläppen relaterat mat i förskoleverksamheten ska fortsätta att minska.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

Utvecklingen under perioden visar på en fortsatt positiv förflyttning, men det finns osäkerhetsfaktorer som kan påverka den fortsatta utvecklingen. Förskolornas växthusgasutsläpp relaterat till mat har stadigt minskat sedan 2017. Inflationsutvecklingen och de ekonomiska förutsättningarna kommande år kan dock komma att påverka arbetet.

Målområde - Trygghet och delaktighet

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas olika livsmiljöer

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Förskolenämndens arbete med att bidra till kommunfullmäktigemålet har två delar: stärkta förutsättningar för likvärdig förskola med hög kvalitet och uppsökande arbete för att nå ut vårdnadshavare vars barn inte deltar i förskola. Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet genom uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet, följemått som nämnden fastställt samt olika uppföljningar kopplat till uppsökande arbete.

Genom det tydliga kompensatoriska uppdraget kan en förskola av hög kvalitet utgöra en viktig skyddsfaktor i barns liv. Det kompensatoriska uppdraget ställer höga krav på verksamheten som helhet. Som ett led i arbetet med nämndens prioriteringar har nya strukturer och arbetsätt etablerats som kan ligga till grund för långsiktigt hållbara insatser för att öka likvärdigheten på kommunens förskolor. För att kunna ta ytterligare steg i utvecklingsarbetet har ett omfattande kartläggningsarbete påbörjats. Vidare har arbetet kopplat till kompetensförsörjning fortsatt. Beskrivningen av detta arbete utvecklas närmare under kommunfullmäktigemålen *Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom fyra år*, samt *Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning*.

Förskolor, öppna förskolor och familjecentraler har varit fortsatt viktiga arenor för gemensamma insatser kring de yngsta barnen i Malmö. Under perioden har arbetet med att skapa en förskola för fler barn i enlighet med de nya skollagskraven och fortsättning av nämndens uppsökande arbete varit prioriterat. Detta är en viktig del i att nå ut till de barn och vårdnadshavare som i dagsläget inte har tillgång till förskola och som ofta saknar kunskap om förskoleverksamheten. En bred samverkan med olika aktörer är en central förutsättning i detta arbete. Dialog har även förts med andra kommuner, Skolverket och Sveriges kommuner och regioner, SKR om tolkningar av de nya lagkraven och vägval i omsättningen till praktik. I dessa sammanhang har Malmö stad delat med sig av kunskap från det uppsökande arbetet nämnden bedrivit sedan tidigare samt de lärdomar som dragits under utredningsarbetet kring de nya skollagskraven.

Under våren färdigställdes en rapport, *Fler barn i förskola – utökad uppsökande samverkan 2022*, som utvärderar förskolenämndens arbete med förskolelotsar. Rapporten visar på mervärdet av att samverka med civilsamhället för att nå fram till familjer med barn i åldern 1–5 år som inte är inskrivna i förskolan.

Det förebyggande och främjande arbete som genomförs i familjecentralerna och öppna förskolor i nära samverkan med arbetsmarknads- och socialnämnden och Region Skånes verksamheter är av stor vikt för att främja en god hälsa hos barnfamiljer. Staden har idag sju familjecentraler genom samarbete som bygger på de avsiktsförklaringar som upprättats med Region Skåne och arbetsmarknad- och socialnämnden. Antalet öppna förskolor som är knutna till familjecentraler är oförändrat jämfört med år 2022.

Varför blev det så?

Förebyggande och tidiga insatser riktade till barnen i förskolan förutsätter en nära samverkan i det dagliga arbetet med kollegor i andra delar av den kommunala verksamheten, däribland socialtjänsten. I Malmö sker samverkan kring tidiga och gemensamma insatser genom bland annat SBUM - *Samverkan för barn och unga i Malmö*. Här ingår representanter från flera nämnder, Polisen och Region Skåne. Till och med 2023 genomförs det gemensamma projektet *Trygga barnet* med fokus på tidiga och gemensamma insatser för barn och unga i Malmö. Det pågår även ett flerårigt samarbete med bland annat arbetsmarknads- och socialförvaltningen genom *Barn blir* för att i ett tidigt stadium förebygga ohälsa hos de yngre barnen. Kommungemensamma och förebyggande insatser såsom Trygga barnet i Rosengård samt Trygga och samordnade insatser (TSI) Heder på Lindängen har fortsatt i nära samverkan med bland annat arbetsmarknads- och socialnämnden.

På öppna förskolan, som är anpassad för föräldrar och deras små barn, ligger fokus på barnet. Samtidigt erbjuds en social samvaro och ett stöd i föräldraskapet som är av särskilt stor betydelse för nyanlända och socioekonomiskt utsatta familjer. Att tidigt få möjlighet att utveckla sitt språk och andra färdigheter i ett tryggt socialt sammanhang ger barn bättre förutsättningar till en god start i livet. Barn i utsatthet är en prioriterad målgrupp och fortsatt samverkan med andra berörda kommunala nämnder och Region Skåne är avgörande i arbetet.

För att nå fler familjer med barn i förskoleåldern har samarbetet mellan förskolorna i ett av utbildningsområdena och de öppna förskolorna utvecklats under våren. Syftet med samarbetet är att ge föräldrarna på öppna förskolan en bättre förståelse för förskolans verksamhet och hur det fungerar. Genom samarbetet ska föräldrarna få kunskap om de olika förskolorna i området, så att de kan göra aktiva val när det gäller sina barns förskoleplaceringar. Personalen på förskolan kommer att förmedla information om fler förskolor till föräldrarna, så att de får en bredare kunskap om de alternativ som finns.

Öppen förskola på hjul har bedrivits under sommarmånaderna i Kroksbäcksparken. I dagsläget saknas här en öppen förskoleverksamhet. Flera professioner och andra förvaltningar har i olika omfattning medverkat i öppen förskola på hjul såsom föräldrarådgivare från arbetsmarknad- och socialförvaltningen, läsambassadörer från Bellevuegårdsbibliotek och BVC-sköterska från Region Skåne, samt utvecklingspedagoger från de pedagogiska teamen inom nämndens verksamhet.

Under året har fyra föreningar fortsatt att bistå i ett brett uppsökande uppdrag; Fryshuset, Rädda Barnen, Winnet och Yalla Trappan. I det arbete föreningarna bedrivit under januari till och med juni redovisas att 360 individuella samtal med information om vikten av förskola genomförts med vårdnadshavare. Vidare har vårdnadshavare informerats om öppen förskola och fått stöd i ansökan till förskola.

Inom uppdraget förskola för fler barn har även informationsinsatser bedrivits under våren gentemot yrkesverksamma - både befintliga och nya samverkansaktörer, såsom integrationscenter, familjecentralerna, länsstyrelsens samhällskommunikatörer, Skolstart Malmö, Malmös kontaktcenter, Region Skånes centrala BVC-enhet och ett antal andra civilsamhällesaktörer. I samverkan med ovanstående parter har information om de nya lagkraven och vikten av förskola och dess kompensatoriska inverkan lyfts fram, särskilt hur förskola gynnar utrikesfödda och nyanlända barn.

Rapporten *Fler barn i förskola – utökad uppsökande samverkan 2022* har gett värdefull kunskap och insikt i utsatta familjers livssituation och om deras hinder och orsaker till att avstå förskola. Enligt samtliga fyra föreningar som har bidragit i det uppsökande arbetet är nyckeln för att lyckas bemötande, långsiktighet och relationsbyggande. Detta är den arbetsmetod som används i deras respektive sociala verksamheter som har i uppdrag att arbeta både brett och stödjande. Samtliga föreningar har lång erfarenhet av att jobba med familjer som är nya i Sverige eller är asylsökande. Genom att använda kontaktytor i befintliga verksamheter och nätverk finns ofta redan en tillit och en förtroendefull relation. Detta relationsskapande kräver tid, närvaro, samtalsteknik och kulturell förståelse samt språkkunskaper. Arbetssättet utgör ett viktigt komplement till förskolenämndens uppsökande arbete.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Med utgångspunkt i arbetet utifrån de nya skollagskraven, resultatet av utvärderingen av samverkan med civilsamhället och en bedömning av tillgängliga resurser kommer planering för det fortsatta arbetet

kommande år att tas fram under hösten. Under året har de grundläggande strukturerna för arbetet byggts upp. I nästa steg kan nämnden fokusera på utveckling av metoder och samverkansformer i det uppsökande arbetet inom ramen för skollagskraven.

Samarbetet med andra nämnder är av stor vikt i det fortsatta uppsökande arbetet, särskilt i områden med låg inskrivningsgrad i förskola. Detta gäller både det uppsökande arbete som sker kopplat till skollagskraven och nämndens övriga uppsökande arbete.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens sammantagna arbete följer nämndens planering. Det bör dock betonas att även om insatser på huvudmannanivå i den del som avser verksamhetens kvalitet och likvärdighet följer planeringen återstår att säkerställa förutsättningar för att kunna omsätta ny kunskap i det dagliga arbetet på förskolorna. Här är tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens och goda förutsättningar för rektorer och lokal ledning avgörande framgångsfaktorer.

Det arbete som genomförts inom ramen för det uppsökande arbetet och för att möta lagkraven kring förskola för fler barn har genomförts som planerat. Arbetet befinner sig dock i en uppstartsfas och den utvärdering av arbetet som ska genomföras andra halvåret behövs för att göra en helhetsbedömning.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

I takt med att nämnden får fördjupade kunskaper i arbetet med att skapa en förskola med hög och likvärdig kvalitet som kan möta alla barn synliggörs utmaningar och kritiska framgångsfaktorer för det fortsatta arbetet. Barns uppväxtvillkor i en segregerad stad med ojämlika levnadsförhållanden kräver fördjupad samverkan kring tidiga och förebyggande insatser. Samtidigt som fördjupad samverkan med andra nämnder, myndigheter och civilsamhälle är avgörande för att öka skyddsfaktorerna i barns och ungas livsmiljöer är det fortsatta arbetet helt beroende av tillgängliga resurser och ett starkt fokus på de yngre barnen.

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för en god etablering för nyanlända, stärka delaktigheten och den sociala sammanhållningen med ett särskilt fokus på svenska språket

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Förskolenämndens bidrag till kommunfullmäktigemålet har två delar: stärkta förutsättningar för likvärdig förskola med hög kvalitet som fungerar kompensatoriskt och tar hänsyn till och anpassas efter nyanlända barns behov samt uppsökande arbete för att nå ut till nyanlända barn och deras vårdnadshavare. När det gäller den första delen utvecklas beskrivningen närmare under kommunfullmäktigemålet *Malmö stad ska verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom fyra år*. Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet genom uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet, följemått som nämnden fastställt samt olika uppföljningar kopplat till uppsökande arbete och språkutveckling.

Det kompensatoriska uppdraget ställer höga krav på verksamheten som helhet och det språkutvecklande arbete i synnerhet. Det utvecklingsarbete kring språkutveckling som påbörjades under 2022 har fortsatt med utgångspunkt i nämndens tidigare utvärderingar där de nyanlända barnen som grupp särskilt uppmärksammades.

Under våren har förberedelserna kring de nya lagkraven gällande förskola för fler barn intensifierats och arbetet har utmynnat i platserbjudanden till nyanlända barn. Stadens öppna förskolor och familjecentraler har varit centrala i arbetet med att generellt sett nå ut till barn i åldern 3-5 år och deras familjer. Det uppsökande arbetet har till viktig del skett i samverkan med civilsamhälle och andra myndigheter. Antalet öppna förskolor som är knutna till familjecentraler är oförändrat jämfört med år 2022.

Varför blev det så?

Det kompensatoriska uppdraget handlar till stora delar om att anpassa undervisning för att möta varje barns behov av stöd. Grunden till barns språkliga utveckling läggs, precis som övrigt lärande, i förskolan. Barns språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Att stärka förutsättningarna för förskolornas språkutvecklande arbete och förskolans värdegrund har varit en central del i nämndens arbete under perioden.

Nämndens utvärderingar av det språkutvecklande arbetet pekar på behov av utvecklingsinsatser som både rör det pedagogiska arbetet och personalens språkliga kompetens. När det gäller det pedagogiska arbetet konstaterades ett behov av förbättring inom en rad områden som direkt rör de nyanlända barnen och som beaktas i det fortsatta utvecklingsarbetet på övergripande nivå. Till exempel behöver kvaliteten i arbetet med barnens modersmålsstöd och barns flerspråkighet sett höjas. Det konstaterades även att vårdnadshavarnas delaktighet i det språkutvecklande arbetet generellt sett är för lågt. Även arbetet med språkutvecklande arbetsplatser bedöms få positiva effekter för den nyanlända barnen.

I början av juni skickades särskilda platserbjudanden och information ut till vårdnadshavare till cirka 150 nyanlända barn i 3–5-årsåldern. Tillsammans med platserbjudandet skickades även ett nytt anpassat informationsmaterial på svenska och engelska, samt med länkar till ny översatt information på flera språk på malmo.se. Information om vad förskola är, vilket värde den kan ha för barnet och hur man kan ansöka till förskola skickades även ut till vårdnadshavare till övriga barn i 3–5-årsåldern som inte går i förskola, cirka 450. Även här fanns hänvisningar till information om förskola översatt till andra språk på malmo.se. Dialog med och informationsinsatser till förskolorna har genomförts under perioden för att säkerställa en placeringsprocess som tar hänsyn till förskolornas förutsättningar och ger möjligheter för ett bra mottagande av de familjer som visar intresse för platserbjudandet.

Regler för placering i förskola och administrativa rutiner kring placeringar har reviderats och stödmaterial och rutiner har utarbetats som stöd till verksamheten. Arbetet har även krävt ett informationssäkerhetsarbete då det är en ny typ av personuppgifter som nämnden behöver hantera.

Svenska språket är nyckeln till integration och bidrar till att stärka familjers egenmakt och hälsa och delaktighet i samhället. Det ger även vårdnadshavare förutsättningar att stötta sina barn i deras språkutveckling och fortsatta skolgång. För att dra nytta av den pågående samverkan nämnden har med civilsamhället har en pilotsatsning påbörjats under våren som bygger vidare på det uppsökande arbetet som bedrivs av förskolelotsar från civilsamhället. Förskolor som tilldelats flera barn enligt skollagskravet har kunnat ta stöd av förskolelotsar när det gäller exempelvis språk- och kulturkompetens. Förskolenämndens upparbetade samverkan med civilsamhället ses som ett viktigt komplement för att bygga tillit och förtroende i kontakten med de nyanlända familjerna. Öppna förskolan Hera arbetar med inkludering och språkträning särskilt riktat till nyanlända barn och familjer.

Sedan flera år bedrivs arbete för att utveckla språkträningen och erbjuda svenska för föräldralediga på de öppna förskolorna i samverkan med sfi och bildningsförbund. I nuläget pågår samverkan med ett bildningsförbund för att kunna bedriva svenska för föräldralediga i de öppna förskolorna.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Som tidigare beskrivits under målen om att verka för att en större andel elever ska fullfölja en gymnasieutbildning inom fyra år och att verka för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer i barns och ungas livsmiljöer behöver arbetet på huvudmannanivå för att i högre grad rikta resurser och insatser ges långsiktiga förutsättningar. Detta gäller även arbetet för att verka för en god etablering av nyanlända.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens arbete följer nämndens planering. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att även om insatser på huvudmannanivå påbörjats för att stärka förutsättningarna ökad måluppfyllelse i det språkutvecklande arbetet återstår att säkerställa förutsättningar för att kunna omsätta ny kunskap i det dagliga arbetet på förskolorna. En central förutsättning för att de språkutvecklande insatserna ska få effekt i barngrupperna är tillgången till medarbetare med formell och hög kompetens, att kompetensen riktas dit behoven är som störst samt stärkta förutsättningar för rektorer och lokal ledning att ta sitt helhetsansvar för utbildningen.

Arbetet som genomförts inom ramen för det uppsökande arbetet och för att möta lagkraven kring förskola för fler barn har genomförts som planerat. Det är dock viktigt att betona att arbetet befinner sig i en uppstartsfas och att den utvärdering av arbetet som ska genomföras andra halvåret 2023 behövs för att göra en helhetsbedömning.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

Det utrednings- och utvecklingsarbete som genomförts kopplat till Malmö stads uppsökande arbete när det gäller skollagskraven om förskola för fler barn har ytterligare synliggjort nyanlända familjers och barns stora utmaningar och behov. Denna nya kunskap understryker vikten av fördjupad samverkan kring de yngsta barnen och tydliggör den avgörande betydelse som en likvärdig förskola med hög kvalitet har för alla barn. Detta förutsätter att förskolenämnden under kommande år kan både stärka förutsättningarna inom förskoleverksamheten som helhet och rikta resurser för att öka likvärdigheten. Kompetensnivån och fördelningen av kompetens mellan förskolor kommer att vara avgörande för att kunna möta nyanlända barns behov av stöd i sitt lärande och sin utveckling.

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Den vidareutveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet som genomförts och satsningarna på hälsofrämjande insatser och arbetsmiljöutbildning för samtliga chefer och skyddsombud under perioden har varit centrala i arbetet med målet. Detta har också varit ett viktigt led i att följa förvaltningens plan för arbetsmiljöarbetet. Bedömningen är att detta arbete sammantaget bidrar till att säkerställa medarbetarnas arbetsmiljö och trygga anställningar.

Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet genom uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och följemått, samt andra kvalitativa underlag. En del av uppföljningen ska göras genom en samlad analys tillsammans med skyddskommittén kopplat till arbetsmiljön och den årliga uppföljningen av systemet för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta kommer enligt Nämndsbudget 2023 att genomföras i samband med årsanalysen.

Utöver den årliga analysen följs sjukfrånvaro och andelen timavlönade upp. Förskolenämnden ser en gynnsam utveckling sedan 2019 när det gäller både kort- och långtidssjukfrånvaron även om utvecklingen påverkades under pandemin. Uppföljningen visar att både kort- och långtidssjukfrånvaron är lägre jämfört med samma period föregående år. Andelen timavlönade medarbetare ligger fortsatt på en jämförelsevis låg nivå.

Varför blev det så?

Under perioden har arbetet med att vidareutbilda samtliga chefer i systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) avslutats och till hösten planeras partsgemensamt en motsvarande utbildning för skyddsombuden. Implementeringen när det gäller den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har också varit en viktig del av utvecklingsarbetet. Samverkan med fackliga organisationer och skyddsombud i arbetsmiljöfrågorna har fortsatt kring chefers och medarbetares förutsättningar i arbetet. Det finns en partsgemensam arbetsmiljögrupp för medarbetarfrågor och en motsvarande för arbetsmiljöfrågor kopplade till chefsuppdraget.

Rehabiliteringskonsultationer som genomförs internt tillsammans med chefer bidrar till att förebygga kort- och långtidssjukfrånvaro. Samarbetet med företagshälsovården har ett tydligt fokus på att förebygga korttidssjukfrånvaro och chefer har erbjudits stöd genom både generella informationsinsatser i form av

webbinarium och riktade samtal. Under våren har utbildning för att förebygga våld och hot, samt om riskbruk tagits fram tillsammans med företagshälsovården och implementerats i verksamheten.

Arbetet med strategisk bemanningsplanering i verksamheten och den nya organiseringen av en samlad bemanningsenhet har bidragit till att minska behovet av timavlönade medarbetare.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Arbetet för att säkerställa strukturer för det systematiska arbetsmiljöarbetet är en central förutsättning för att kunna arbeta vidare med en god arbetsmiljö. Samverkan med de fackliga organisationerna och företagshälsovården kommer även fortsättningsvis att vara viktiga.

Arbetet inom nämndens verksamhet har sedan ett antal år en hälsofrämjande inriktning mot friskfaktorer, arbetsglädje och positiv psykologi, vilket tagits sig uttryck i breda insatser riktade till samtliga chefer. Utvecklingsarbetet pekar på att attraktiva arbetsplatser med utvecklingsmöjligheter för alla medarbetare, en god lönebildning och en hälsofrämjande och god arbetsmiljö ökar förutsättningarna för minskad sjukfrånvaro, ökad trivsel och att medarbetare stannar kvar i arbetet nära barnen

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens arbete följer nämndens planering.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

Utvecklingen under perioden visar att arbetet tagit viktiga steg i kommunfullmäktigemålets riktning. Ett långsiktigt och strategiskt arbete behövs även fortsättningsvis. Det bör dock betonas att de utbildningsinsatser i det systematiska arbetsmiljöarbetet som genomförts har tagit stora resurser i anspråk. En fortsatt positiv förflyttning förutsätter att det grundläggande systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av verksamhetens uppdrag samt att utbildning och kompetensutveckling planeras och utvecklas utifrån de olika behov som finns i nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Förskolenämndens arbete grundas i Malmö stads gemensamma och systematiska arbetssätt för kompetensförsörjning. Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet genom uppföljning av arbetet med nämndens kompetensförsörjningsplan och det kompletterande underlag i form av de följemått som nämnden fastställt.

Under perioden har arbetet haft fokus på att öka andelen förskollärare och stärka den pedagogiska personalens kompetensnivå. Även om flera insatser har genomförts för att förstärka strukturerna för ett samlat arbete på övergripande nivå kring kartläggning, utveckling och säkerställande av kompetens på förskolorna, ser nämnden att det krävs ett långsiktigt arbete för att skapa förutsättningar för en god kompetensförsörjning.

Den formella kompetensnivån i och fördelningen av kompetens mellan förskolor är en omfattande utmaning. Det bekräftas i vårens tematiska lägesbedömning och även av utvecklingen när det gäller andel förskollärare, andel utbildade barnskötare och andel pedagoger med inriktning förskola per förskoleområde. Vid jämförelse över tid konstateras att andelen förskollärare totalt sett är låg jämfört med övriga storstäder och riket och att variationen mellan förskoleområden kvarstår. I juni 2023 varierade andelen mellan 21 och 46 procent per förskoleområde. Sett över hela förskoleverksamheten har dock andelen barnskötare med formell barnskötareutbildning ökat. Andelen förskoleområden som har minst 30 procent förskollärare har också ökat något även om andelen förskollärare av all pedagogisk personal är förhållandevis låg. Den nationella bristen på formell kompetens fortsätter att vara en stor påverkansfaktor

i förskolenämndens arbete.

Under perioden har arbetet med en ny GAP-analys påbörjats som i samband med årsanalysen kommer att ge viktig kunskap om utvecklingen av den pedagogiska personalens formella kompetensnivå samt bedömningar om den kvalitativa kompetensnivån.

Varför blev det så?

I syfte att öka andelen förskollärare erbjuds idag en flexibel variant av vidareutbildning där det går att arbeta parallellt med studier, möjligheter till vidareutbildning av lärare (VAL) och även kurser inom ramen för *Fler vägar in*. Arbetet med att utveckla de olika alternativen sker i samverkan med Malmö universitet. Det pågår också ett kontinuerligt samarbete för att öka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Även det kontinuerliga samarbetet kring barnskötartutbildningen i gymnasieskolan har varit fortsatt viktigt för att förskolorna ska kunna nyrekrytera utbildade barnskötare.

I syfte att i större utsträckning rikta resurser till de förskolor där behoven är som störst pågår insats med kompetensteam. Genom att rikta team med yrkesskickliga förskollärare och specialpedagoger är inriktningen att förbättra de kompetensmässiga förutsättningarna på utvalda förskolor. Insatsen kommer att följas upp under hösten. Inom förskoleområdena har också ett arbete påbörjats med kompetensutbyten mellan förskolor för att i högre grad fördela tillgänglig kompetens utifrån barnens behov.

Inom ramen för det partsgemensamma arbetet med kollektivavtalet HÖK21 har riktlinjerna för tid för verksamhetsutveckling (VU-tid) reviderats under våren. Detta med syftet att fortsätta stärka förutsättningarna för professionens pedagogiska arbete med barnen.

En strategisk insats för att stärka kompetensnivån har påbörjats. Den handlar om den språkfrämjande kompetensutvecklande utbildning som finansieras av Skolverket. Under perioden har 237 medarbetare på förskolor och även handledare och chefer deltagit i utbildningen. Syftet är att stärka språkkunskaperna i yrkessvenska hos förskolepersonalen. Utbildningsinsatsen fortsätter under hösten och möjliggörs genom bland annat förstärkning av bemanningsenheten, samt en tydlig prioritering av denna utbildningsinsats under 2023.

Som ett led i nämndens förändringsarbete för likvärdigt stöd organiseras bemanningsteam sedan årsskiftet i en samlad bemanningsenhet. Enheten har under våren påbörjat ett utvecklingsarbete för att identifiera områden där sammanslagningen särskilt kan ge mervärde för förskoleverksamheten, som exempelvis gemensamma arbetsätt gällande bokningsrutiner och kompetensutveckling. Förberedelser inför implementeringen av det kommunövergripande IT-stödet Medvind har påbörjats under perioden. Syftet med IT-stödet är att utveckla ett mer effektivt och kvalitativt arbetsätt för schema och bemanning.

Det långsiktiga arbetet med att lyfta yrkesrollerna i förskolan, höja förskolans status och sätta fokus på utvecklingsmöjligheter har fortsatt under perioden. Förskoleförvaltningens egen tidning *Fokus förskola*, med reportage om förskolor, medarbetare och det pedagogiska arbetet har varit en del av arbetet med att attrahera till arbete inom Malmö stads. Under sommaren praktiserade 350 ungdomar i Malmös förskolor, inom ramen för Ung i sommar, vilket är fler än tidigare. Under fyra veckor fick de lära känna förskolans värld, vilket ökar möjligheterna att skapa intresse för att arbeta inom förskolan och på sikt kan bidra till kompetensförsörjningen inom förskolenämnden.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Utmaningarna kring förskolans kompetensförsörjning är komplexa och förutsätter ett fortsatt fördjupat samarbete mellan kommuner, lärosäten och utbildningsanordnare. Årets kartläggningsarbete kopplat till kompetensförsörjning behöver utnyttas i tydliga och konkreta insatser som kan ligga till grund för kommande års planering.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens arbete följer nämndens planering. Läget i omvärlden med brist på medarbetare med formell kompetens påverkar samtidigt i hög grad nämndens arbete.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

Vägvalet att rikta insatser och stödjande funktioner mot de delar av verksamheten där barnens behov är som störst kräver långsiktighet. Under 2023 har statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder möjliggjort riktade insatser, men i dagsläget råder osäkerheter kring statsbidragets storlek inför kommande år. Arbetsmarknadens prognoser visar på en fortsatt brist på förskollärare och annan pedagogiskt utbildad personal.

Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Uppföljning och bedömning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Hur har det gått?

Under perioden har arbetet med att bidra till kommunfullmäktigemålet omfattat utvecklingsarbete för att skapa en likvärdig förskola av hög kvalitet med fokus på en god kommunikation med vårdnadshavare. Förskolenämnden följer sitt bidrag till kommunfullmäktigemålet främst med fokus på vårdnadshavares upplevelse av kvaliteten i förskolan. Förskolenämndens senaste enkätundersökning av hur vårdnadshavarna upplever kvaliteten i förskolan genomfördes våren 2023. Andelen vårdnadshavare som uppgav att de utifrån ett helhetsperspektiv instämde i påståendet att de var nöjda med kvaliteten på sitt barns förskola uppgick till 88 procent. År 2021 uppgick andelen till 86 procent.

Varför blev det så?

En god kommunikation och relation mellan förskolan och vårdnadshavarna är en viktig del i förskolenämndens arbete med att skapa en tillgänglig förskoleverksamhet. Värdet av ett nära och förtroendefullt samarbete mellan förskola och hem understryks i förskolans läroplan. Barns och vårdnadshavarnas upplevelser av barnens förskola är centrala för utvecklingen av verksamheten.

Föräldraenkäten visar sammantaget på att vårdnadshavarna upplever en förhållandevis god kvalitet i förskolan. Förflyttningarna som skett i svaren sedan 2021 tyder på att det har skett en positiv utveckling i vårdnadshavarnas upplevelser av förskolans kvalitet. Den förbättrade svarsfrekvensen (ökad svarsfrekvens och minskad spridning i svarsfrekvens bland förskolorna) indikerar dessutom att resultaten kan vara mer tillförlitliga än tidigare år. I undersökningen har vårdnadshavare till flickor svarat något mer instämmande än vårdnadshavare till pojkar, dock är skillnaden mindre jämfört med hur det såg ut 2021.

Under perioden har en digital lösning för kommunikation (Tempus) implementerats i stadens förskolor. Förskolorna kan skriva direkt till vårdnadshavarna i Tempus, både riktat till särskilda vårdnadshavare eller till en specifik grupp. Vårdnadshavare kan även själva lägga in schema för barnens närvaro i Tempus, vilket underlättar planeringen av förskolornas bemanning. Merparten av förskolorna använder systemet för schemaläggning, frånvaroanmälan och kommunikation med vårdnadshavare. I slutet av juni hade 64 procent av barnen ett digitalt schema inlagt av vårdnadshavare, vilket tyder på att arbetssättet börjar etableras.

Bedömningen är att införandet av Tempus är ett viktigt steg framåt i arbetet med att skapa en effektiv och rättssäker kommunikation mellan förskolor och vårdnadshavare. Det bidrar till att förskolan får bättre överblick över verksamheten, antalet barn och deras tider. För vårdnadshavarna bedöms överblicken över vistelsetider och frånvaro bli bättre och informationen är samlad digitalt på ett ställe. Insynen i barnets vardag förenklas och tryggheten ökar då vårdnadshavare får notiser vid in- och utcheckning. Säkerheten är ytterligare en fördel, då systemet garanterar att personuppgifter hanteras på rätt sätt.

Informationsmaterialet *Välkommen till förskolan* fortsätter att gå ut till alla vårdnadshavare med barn som fått plats i förskolan. Syftet är att skapa förtroende och lägga grunden för ett gott samarbete. Även webbplatsen malmo.se är en viktig ingång för vårdnadshavare inför ansökan om plats. Ett arbete har även

inletts för att förbättra informationen till vårdnadshavare om avgift för förskola. I dagsläget betalar cirka 40 procent av vårdnadshavarna för mycket eller för lite i avgift. Detta rättas till i efterhand vid avgiftskontroller. Målet med en tydligare kommunikation är att fler ska betala rätt avgift direkt, med syftet nå ökat förtroende hos vårdnadshavarna och en mer effektiv hantering vid stadens kontaktcenter.

Hur påverkar utfallet under perioden verksamhetens fortsatta utveckling?

Det strukturerade och långsiktiga arbetet med att utveckla kommunikationen och samverka med vårdnadshavarna lägger en grund i det fortsatta arbetet för att bidra till kommunfullmäktigemålet. En viktig del är att beakta och minska det digitala utanförskap som drabbar de vårdnadshavare som saknar digitala verktyg och system för att identifiera sig digitalt. Arbete pågår för ge så många vårdnadshavare som möjligt tillgång till Tempus samt för att möjliggöra översättning till andra språk. Digitalt utanförskap är en fråga som i större utsträckning bör angripas gemensamt i staden.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Bedömningen är att periodens arbete följer nämndens planering. Detta mot bakgrund av den positiva förflyttningen när det gäller vårdnadshavares upplevelse av kvaliteten i förskoleverksamheten och det pågående arbetet med tillgänglighet och former för kommunikation.

Arbetet med kommunfullmäktigemålet mandatperioden

Uppföljningen för perioden visar på en fortsatt utveckling i riktning mot kommunfullmäktigemålet. Den fortsatta utvecklingen av kvaliteten och likvärdigheten i förskolenämndens verksamhet är dock en förutsättning för att bidra till kommunfullmäktigemålet.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall jan-aug	Prognos helår
Nettokostnad	-2 035 608	-3 081 114
Kommunbidrag	2 043 720	3 095 114
Resultat (budgetavvikelse)	8 112	14 000

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar

Befolkningsansvar	-13 500
Lokaler	-3 000
Kommunala förskolor	22 800
Administration och myndighetsutövning	7 700
Summa budgetavvikelser	14 000

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Inventarier i samband med nybyggnation	7 500	13 500	6 000
Förbättringar i inne- och utemiljö på befintliga förskolor	12 000	12 000	0
Säkerhet	7 500	7 500	0
Utbildningsområden	2 000	2 000	0
Summa exkl. finansiell leasing	29 000	35 000	6 000
Finansiell leasing	0	0	
Summa inkl. finansiell leasing	29 000	35 000	

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

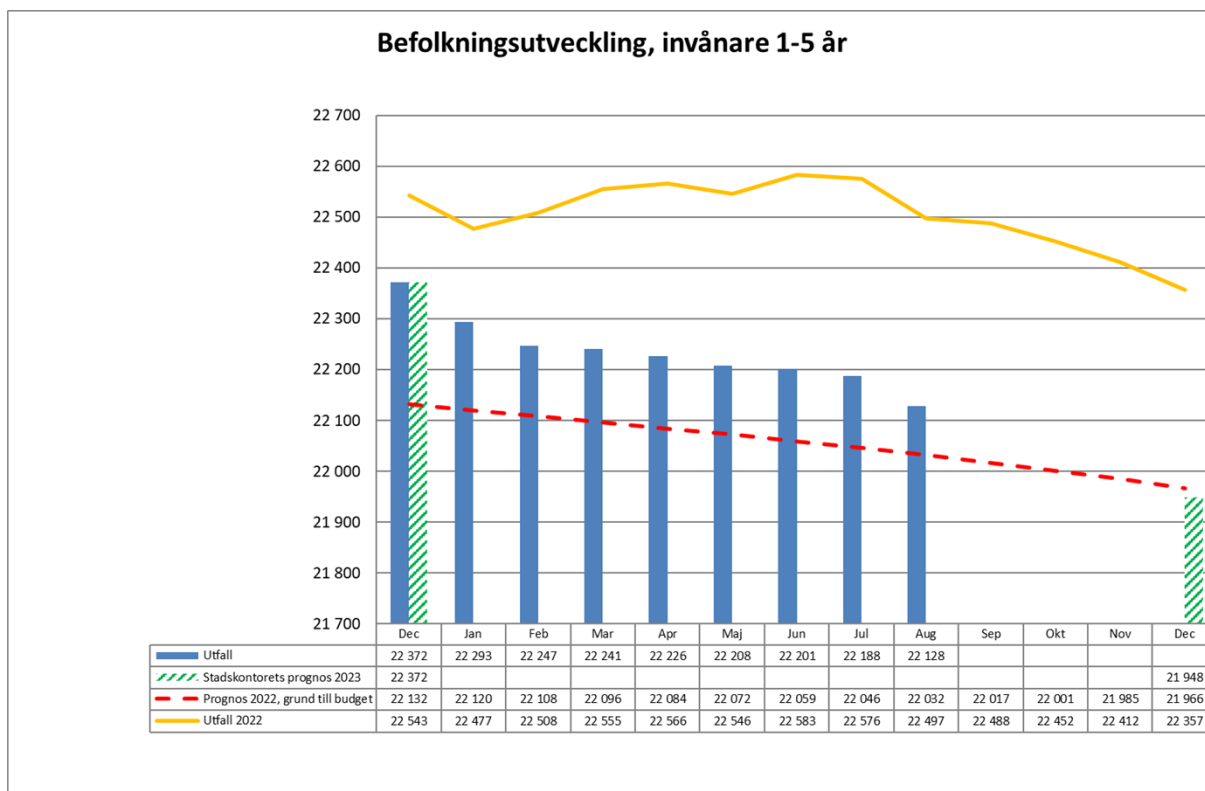
Förskolenämndens resultat för årets åtta första månader innebär ett överskott på cirka 8,1 mnkr. För helåret prognostiseras ett överskott på 14 mnkr jämfört med budget.

Nedan beskrivs utvecklingen av befolkningen i nämndens målgrupp, vilket har stor påverkan på den ekonomiska prognosen. Vidare beskrivs övriga faktorer som ligger till grund för resultat och avvikelse i förhållande till driftsbudgeten.

Befolkning och utveckling av förskolenämndens volymer

Malmö stads befolkningsprognos och det genomsnittliga antalet barn i åldersgruppen 1-5 år ligger till grund för förskolenämndens budgetering under året. Andelen barn som efterfrågar plats påverkar förskolenämndens behov av platser, vilka tillgodoses av både kommunala och fristående enheter.

I augusti uppgick antalet barn i åldersgruppen 1-5 år till 22 128. Den befolkningsprognos som antogs av kommunstyrelsen i juni 2023 visar att antalet invånare i åldersgruppen 1-5 år bedömdes uppgå till 21 948 vid årets slut. I jämförelse med den befolkningsprognos som ligger till grund för årets budget är utfallet högre, med fler barn i befolkningen än förväntat.

Baserat på utfallet för årets första åtta månader görs bedömningen att befolkningsprognosen underskattar befolkningsutvecklingen i nämndens målgrupp. Antalet barn i åldersgruppen har varit fler under perioden och bedöms vara det även under hösten.

Volym	Prognos 2023	Budget 2023	Avvikelse helår 2023
Antal barn i befolkningen 1-5 år	22 160	22 049	111
Andel barn i befolkningen som efterfrågar plats	89,1%	88,8%	0,3%
Antal placerade barn	19 755	19 590	165
Andel heltidsplatser	99,1%	99,1%	0,0%
Antal heltidsplatser	19 578	19 414	164

Tabellen ovan visar att det genomsnittliga antalet barn i åldersgruppen i 1-5 år prognostiseras att bli 111 fler än det antal som ligger till grund för budget. Vidare bedöms andelen barn som efterfrågar plats bli något högre än budgeterat, cirka 0,3%-enheter. Antalet placerade barn i Malmö förskoleverksamheter prognostiseras bli 165 fler än vad som budgeterats. Andelen av de placerade barnen som har heltidsplats bedöms vara på samma nivå som budgeterats. Prognosen för antalet barn med heltidsplats under året visar att totalt 19 578 heltidsplatser i genomsnitt tas i anspråk, vilket är 164 fler än budget.

Heltidsplatser	Prognos 2023	Budget 2023	Avvikelse helår 2023
Kommunal verksamhet	16 157	15 928	229
Försäljning kommunal verksamhet	-19	-20	1
Köp av andra kommuner	36	45	-9
Fristående verksamhet i Malmö	3 283	3 331	-48
Fristående verksamhet utanför Malmö	121	130	-9
Totalt antal heltidsplatser	19 578	19 414	164

Antalet heltidsplatser i kommunal verksamhet har varit fler än budgeterat under årets åtta första månader.

För hela året prognostiseras 229 heltidsplatser fler än budget i kommunal verksamhet. Antalet heltidsplatser i fristående verksamhet från januari till augusti har varit högre än budgeterat. För helåret är prognosen att det totalt sett kommer att vara färre barn inskrivna i fristående verksamhet än budgeterat.

Befolkningsansvar

Befolkningsansvaret redovisar en negativ avvikelse mot budget för årets åtta första månader på 14,3 mnkr. Detta förklaras främst av att fler heltidsplatser tagits i anspråk under perioden än vad som budgeterats. Bedömningen för helåret är att det fortsatt kommer vara fler heltidsplatser än budgeterat, vilket innebär högre kostnader för befolkningsansvaret.

I nämndens ekonomiska prognos för perioden januari-april prognostiserades ett underskott om 14,5 mnkr. Även då var den huvudsakliga förklaringen högre kostnader kopplat till fler placerade barn som en följd av fler barn i befolkningen än vad nämnden fått i kommunbidrag.

Sammantaget prognostiseras en negativ budgetavvikelse på 13,5 mnkr för befolkningsansvaret för helåret.

Lokaler

Kostnaden för hyror bedöms bli cirka 0,5 mnkr lägre än budgeterat. Kapitalkostnader kopplade till finansiell leasing bedöms bli cirka 1,3 mnkr högre än budgeterat. Kostnaderna för elförbrukning väntas hamna cirka 1,5 mnkr högre än budget. Det beror delvis på att förskolenämnden i motsats till antaganden i tidigare prognoser inte kommer att få ta del av det elstöd på cirka 1,4 mnkr som betalats ut av staten. Kostnader för lokalvård bedöms bli högre än budgeterat.

En ny internhyresmodell införs 2024 och innebär förändring för hur lokalkostnaderna redovisas, vilket har betydelse för jämförelsen med andra kommuner och för den lokalkostnadsersättning som utbetalas till fristående verksamhet. Ett förberedelsearbete pågår men de faktiska konsekvenserna för nämndens lokalkostnader är fortfarande oklara.

Sammantaget bedöms nämndens lokalkostnader bli cirka 3 mnkr högre än budgeterat.

Kommunala förskolor

De kommunala förskolorna uppvisar en positiv budgetavvikelse på 16,8 mnkr efter de åtta första månaderna.

De kommunala förskolorna har haft fler inskrivna barn än budgeterat under perioden även om det skiljer sig åt mellan områdena. Genomgående för alla utbildningsområden är att fler yngre barn är inskrivna än budgeterat, vilket också har genererat högre intäkter. Under den resterande delen av året bedöms utbildningsområdena generellt ha fler heltidsplatser och fler yngre barn inskrivna än budgeterat. Det innebär högre platsintäkter men även ökade kostnader när det gäller i synnerhet personal.

Till de kommunala förskolorna fördelades merparten av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder för att varje rektor ska bedöma om vilka satsningar som ska göras utefter verksamhetens behov. En del av statsbidraget används till att stärka upp bemanningenheten som kan stödja verksamheten i samband med olika kompetensutvecklingsinsatser. Kostnaden för denna förstärkning bedöms bli lägre än budgeterat. Statsbidraget används även till att finansiera kompetensteamet och insatser inom det språkutvecklande arbetet och dessa kostnader bedöms vara i balans med budget.

Den högre inflationen samt att fler barn varit inskrivna i förskolorna kommer under året innebära högre livsmedels- och måltidskostnader. I juni beslutade kommunfullmäktige att tillfälligt utöka förskolenämndens kommunbidrag med 6,6 mnkr för högre livsmedelskostnader i nämndens verksamhet. Av de 6,6 mnkr beslutade förskolenämnden i augusti att fördela cirka 5,4 mnkr till de kommunala förskolorna och 1,2 mnkr till de fristående enheter, i enlighet med bestämmelser i skolförordningen. De 5,4 mnkr som de kommunala förskolorna får del av täcker delvis årets bedömda kostnadsökning om 6,6 mnkr.

Bedömningen av årets avtalsrörelse är att personalkostnaderna blir högre än budgeterat. Uppskattningsvis blir de ekonomiska effekterna 5 mnkr.

De ekonomiska effekterna av det uppsökande arbetet och uppdraget med förskola för fler barn är i dagsläget inte kända.

Intäkterna för barnomsorgsavgifterna tillsammans med de avgiftskontroller som görs för att säkerställa att rätt avgifter har debiterats prognostiseras ge ett överskott gentemot budget. Tillsammans väntas de ge ett överskott på cirka 19 mnkr mot budget.

Sammantaget prognostiseras en positiv avvikelse för de kommunala förskolorna om cirka 22,8 mnkr.

Administration och myndighetsutövning

Förvaltningsledning, stödfunktioner och kostnader för förskolenämnden visar för januari till augusti ett överskott jämfört med budget på 7 mnkr. Till stor del beror detta på lägre personalkostnader än budgeterat. Förskoleförvaltningens stödfunktioner har setts över och under tiden har budgeterade tjänster varit vakanta. En del i arbetet är att göra kontinuerliga anpassningar för att möta det minskande barnantalet och att ha beredskap inför kommande år. Bedömningen för helåret är ett överskott mot budget på cirka 7,7 mnkr.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Nämndens investeringsram uppgår för 2023 till 35 mnkr.

Av investeringsramen prognostiseras 7,5 mnkr användas till investeringar i samband med nybyggnation, vilket är 6 mnkr lägre än budgeterat. Under 2023 är det förskolorna Bollen och Sif som färdigställs. På grund av förseningar kommer två planerade familjecentraler inte att färdigställas i år vilket innebär att nämnden inte når upp i nivån för investeringsramen.

19,5 mnkr av investeringsramen investeras i redan befintliga förskolor. Av detta belopp anslås 12,5 mnkr till planerade förbättringar av inne- och utemiljön. För en förbättrad kvalitet och en trygg och säker miljö i förskolor avsätts 7,5 mnkr till åtgärder avseende säkerhet.

Resterande 2 mnkr för 2023 har tilldelats utbildningsområdena som får 0,5 mnkr vardera.

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	242 127	230 507	11 620
Övriga intäkter	2 803 363	2 742 256	61 107
Totala intäkter	3 045 490	2 972 763	72 727
Lönekostnader	-1 505 191	-1 490 635	-14 556
PO-Pålägg	-670 204	-663 023	-7 181
Övriga personalkostnader	-995	-995	0
Totala personalkostnader	-2 176 390	-2 154 653	-21 737
Lokal- och markhyror	-380 327	-416 421	36 094
Övriga kostnader	-3 502 967	-3 468 137	-34 830
Avskrivningar	-58 496	-25 835	-32 661
Totala övriga kostnader	-3 941 790	-3 910 393	-31 397
Nettokostnad exkl. finansnetto	-3 072 690	-3 092 283	19 593
Kommunbidrag	3 095 114	3 095 114	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-8 424	-2 831	-5 593
Resultat	14 000	0	14 000
Nettokostnad	-3 081 114	-3 095 114	14 000

Interna transaktioner uppgick till 2 585 mnkr och ingår i raderna övriga intäkter samt övriga kostnader.

När lokalkostnaderna för 2023 budgeterades var det inte klart hur finansiell leasing skulle komma att påverka redovisningen av lokalkostnaderna i resultaträkningen. Detta medför att avvikelsen på raden för lokal- och markhyror motsvaras av en lika stor avvikelse på raderna för avskrivningar samt finansiella kostnader.